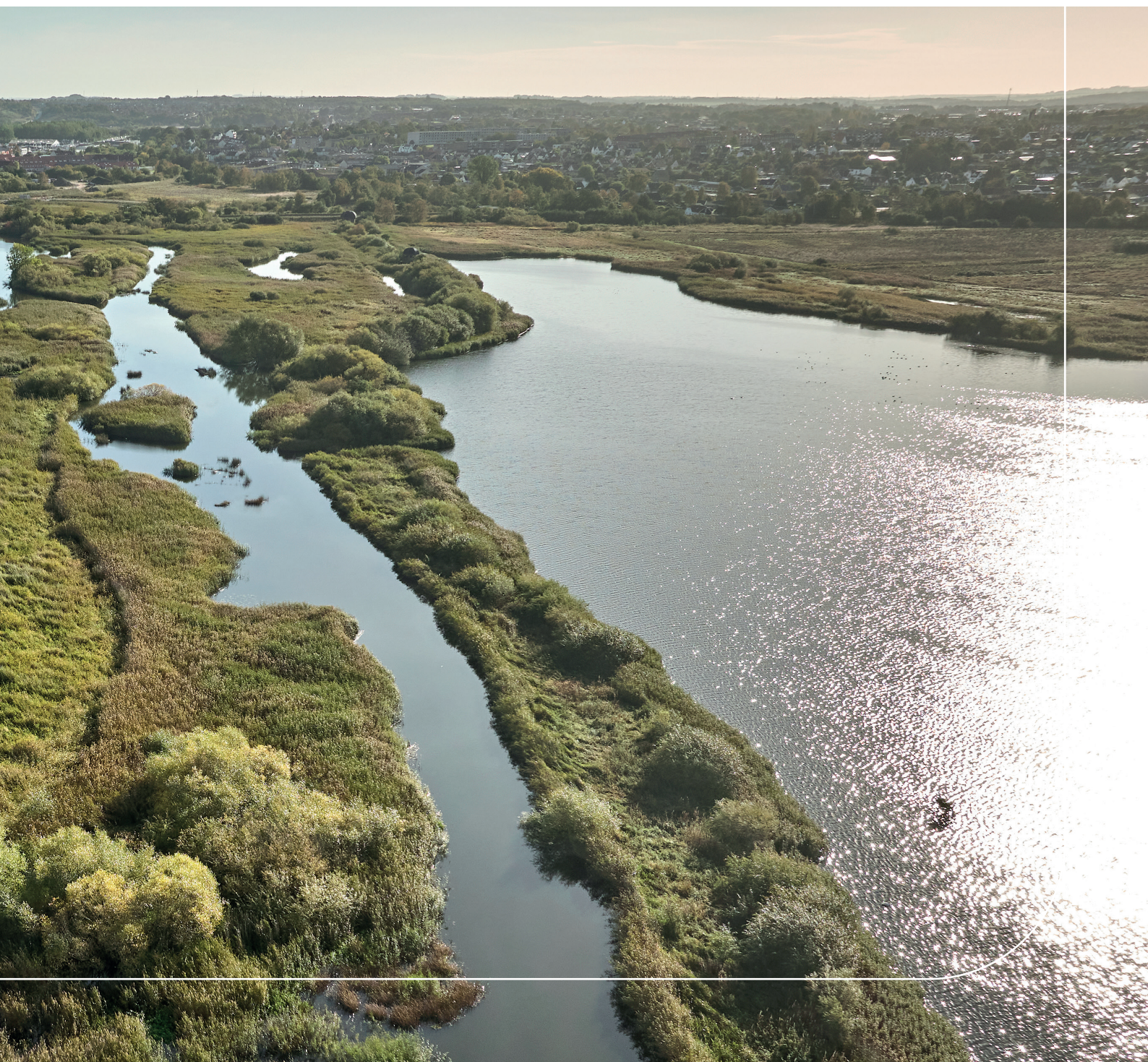

MILJØ- OG TEKNIKUDVALGET

INDHOLD

Forord	3
Baggrund.....	4
Sagsgangen i Randers Kommune.....	4
Eksempler på større og tværgående sager	4
Randers Kommunes styringsmodel (Randersmodellen)	6
Den økonomiske politik	7
Det økonomiske årshjul.....	7
Indkøbspolitikken.....	8
Personaleområdet i Randers Kommune.....	8
Miljø- og teknikudvalget	10
Natur og miljø	10
Affald.....	11
Veje og Trafik	12
Energi	13
Politikker/Strategier.....	13
Store projekter/planer	15

FORORD

KÆRE MEDLEM AF MILJØ- OG TEKNIKUDVALGET

Tillykke med valget og velkommen som medlemmer i miljø- og teknikudvalget. Som byrådsmedlemmer har I påtaget jer et vigtigt hverv. Store dele af jeres arbejde som byrådsmedlemmer vil finde sted i jeres udvalg, hvor I får mulighed for at fordybe jer i sager fra konkrete fagområder.

Denne pjece er udarbejdet for at give jer et indledende overblik over det fagområde, udvalget arbejder med. Pjecen er et supplement til det øvrige introduktionsprogram, som I skal igennem i løbet af det første år. Pjecen skal ses som et øjebliksbillede fra forvaltningen på vigtige sager og organisatoriske forhold, det er relevant at kende til fra starten. I takt med at arbejdet går i gang, vil I blive meget klogere på detaljer og nuancer inden for de respektive sagsområder, ligesom der også bliver truffet nye beslutninger i udvalg og byråd.

Pjecen er bygget op med en indledende fælles del, der er ens på tværs af alle udvalg. Den fælles del er efterfulgt af en fagspecifik del for jeres udvalg, der vil se forskellig ud fra udvalg til udvalg.

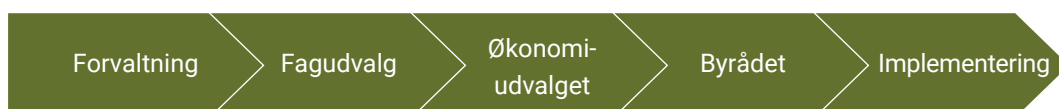
Jeg ser frem til samarbejdet med jer alle.

Med venlig hilsen
Jesper Kaas Schmidt

BAGGRUND

SAGSGANGEN I RANDERS KOMMUNE

Byrådet er kommunens øverste myndighed og har det overordnede ansvar for kommunens virksomhed. Byrådet bliver på dets møder forelagt sager, der vedrører kommunens anliggender. De fleste sager har været igennem en proces med flere led inden, de forelægges byrådet.

Forvaltningen udarbejder sager til politisk behandling. Forvaltningen har til opgave at indstille det til politisk beslutning. De fleste sager starter deres politiske behandling i udvalgene. Udvalgene beskæftiger sig med afgrænsede fagområder og kan i flere sager træffe beslutning alene i udvalget. Hvilke beslutninger, der kan træffes i henholdsvis byråd og udvalg, er beskrevet i kommunens kompetenceplan.

Såfremt beslutningen ikke alene kan træffes i udvalget, går sagen videre til behandling i økonomiudvalget med udvalgets indstilling vedlagt. Efter økonomiudvalgets behandling behandles og afsluttet sagen endeligt i byrådet. Byrådets beslutning gennemføres herefter af forvaltningen.

Arbejdsdelingen mellem byrådet, udvalgene og forvaltningen er fastlagt i en delegerings- og kompetencefordelingsplan (kaldet kompetenceplanen).

De formelle regler for sagsgange samt byrådsmedlemmernes rettigheder og pligter er endvidere beskrevet nærmere i 'Håndbog for byrådsmedlemmer'.

Husk din
håndbog

EKSEMPLER PÅ STØRRE OG TVÆRGÅENDE SAGER

Nogle sager og processer kan have en strategisk tyngde eller en tværgående karakter, der gør, at det er relevant for det samlede byråd at have en nærgående indsigt i sagerne. Nedenstående sager er eksempler på sådanne større og eventuelt tværgående sager.

Fremtidens Randers

Fremtidens Randers er et forandringsprojekt, der blev igangsat af byrådet i forbindelse med budgettet for 2024-27. Fremtidens Randers beskriver styrker, svagheder, problemstillinger og tendenser, der vurderes nødvendige at finde løsninger på for at styrke Fremtidens Randers Kommune. Projektet kulminerede foreløbigt med Hvidbogen, der blev præsenteret i foråret 2025. Præsentationen blev efterfulgt af en lang række borgerinddragende aktiviteter over hele kommunen.

Det afgående byråd har behandlet et oplæg til en strategisk plan for det videre arbejde. Det nye byråd vil få oplægget gennemgået sammen med det afgående byråds anbefalinger i forbindelse med opstarten af den nye valgperiode. Med afsæt heri forventes der herefter udarbejdet et revideret oplæg med henblik på, at byrådet kan træffe beslutning om, hvorledes det videre arbejde med Fremtidens Randers Kommune skal gribes an.

Fremtidens Randers blev i 2025 præsenteret og drøftet ved en lang række arrangementer over hele kommunen.

Klimaplanen

Randers Kommunes Klimaplan blev godkendt af byrådet i 2022 og har som målsætning, at kommunen som geografi skal have nedsat CO₂-udslippet med 70 % i 2030 og 100 % i 2050. Indsatsen er forankret i Parisaftalens målsætning og udføres i samarbejde og dialog med det landsdækkende DK2020-projekt. Klimaplanens indsatser går på en bred vifte af indsatser, der både dækker over natur og landbrug, persontransport, energi, erhvervslivet, bæredygtig levevis og kommunen som koncern. Projektets bredde og omfang indebærer derfor, at hovedparten af kommunens udvalg har deres egne indsatser, der hver især bidrager til den fælles målsætning. Klimaplanen skal behandles af det nye byråd i 2026.

ESG-paneldebat under Randers Festuge, hvor klima er en integreret del af programmet. Lokale virksomheder drøfter, hvordan klima, beskæftigelse og partnerskaber kan blive drivkraft for udvikling og samarbejde.

Flodbyen

Flodbyen er kommunens største byudviklingsprojekt over de næste årtier. Grundet projektets omfang er det relevant for alle byrådsmedlemmer at have et godt kendskab til Flodbyen. Projektets formål er at transformere de nuværende havnearealer i takt med havnens udflytning, at klimatilpasse store dele af Randers by mod oversvømmelser fra stormflod og skybrud, at skabe en ny broforbindelse som aflastning af Randersbro, og at give plads til mere natur tæt på midtbyen og etablere moderne boliger til blandede målgrupper. Visionen for Flodbyen er at bygge videre på Randers historiske relation til Gudenåen og skabe en ny bystruktur, hvor vandet og naturen er det centrale samlingspunkt.

Flodbyen får en unik placering på de gamle havnearealer med vand til alle sider.

RANDERS KOMMUNES STYRINGSMODEL (RANDERSMODELLEN)

Randers Kommunes styringsmodel er byrådets redskab til en effektiv styring af en organisation med et budget på omkring 9 mia. kr. og 7.668 ansatte eksklusive de timelønnede. Styringsmodellen er en decentraliseringsmodel, som bygger på principper og værdier som økonomisk decentralisering, brugerorientering og borgerinvolvering samt ledernes mulighed for at arbejde med faglighed, kvalitet og helhed tæt på borgerne. Det er byrådet, der afgør, hvordan vægtningen mellem centrale beslutninger og decentral ledelse defineres. Styringsmodellen fremlægges til godkendelse i begyndelsen af den nye byrådsperiode. På baggrund af en evaluering gennemført i 2025 og det afgående byråds anbefalinger forventes der i den forbindelse foreslået nogle ændringer til den eksisterende styringsmodel.

I tilknytning til udformningen af styringsmodellen vil byrådet skulle tage stilling til fastlæggelsen af en ny fælles vision for Randers Kommune. I forlængelse heraf skal der endvidere træffes beslutning om, hvilke politikker og tværgående strategier byrådet

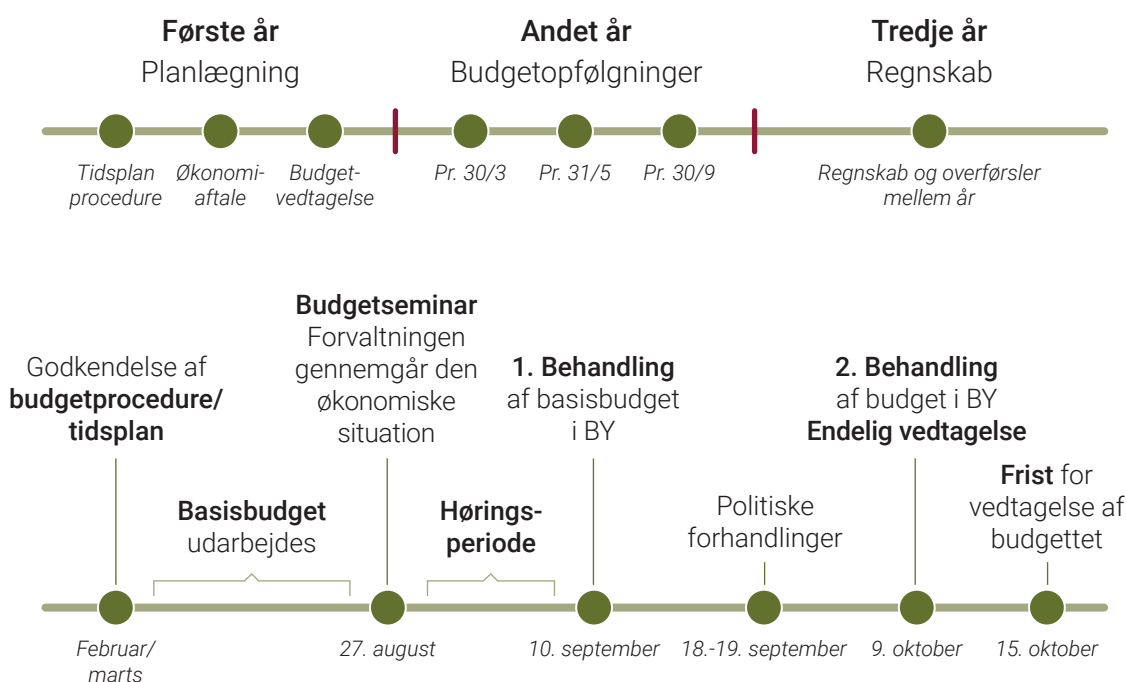
ønsker udarbejdet som grundlag for det videre arbejde med visionen. Afhængigt af byrå-
dets ønsker kan denne proces have en meget tæt kobling til det førnævnte arbejde med
Fremtidens Randers Kommune.

DEN ØKONOMISKE POLITIK

Kommunens økonomiske politik vedtages af byrådet. Politikken evalueres og (gen)ved-
tages ved starten af en ny byrådsperiode. Den overordnede ramme for politikken er den
vision, som fastsættes af byrådet – som hidtil har prioriteret ønsket om et solidt funda-
ment for sikker drift og udvikling, både fagligt og økonomisk. Den økonomiske politik
angiver både de overordnede styringsmål samt de supplerede styringsmål for den samle-
de økonomi. Dertil kommer fastlæggelse af bevillingsniveauet samt principperne for den
økonomiske decentralisering, herunder enhedernes muligheder for at overføre overskud
og underskud til det følgende budgetår. Endelig er kommunens finansielle strategi en del
af den økonomiske politik. Strategien fastlægger rammerne for den finansielle styring af
kommunens gæld og likvide midler (herunder investeringer i værdipapirer).

DET ØKONOMISKE ÅRSHJUL

Det økonomiske årshjul beskriver tidsplanen for arbejdet med budget og regnskab. Budget-
lægningen skydes for alvor i gang i juni måned med indgåelsen af økonomiaftalen mellem
KL og regeringen. Denne aftale fastlægger de overordnede rammer for kommunernes
økonomi under ét i det kommende budgetår. Budgettet for Randers Kommune godkendes
af byrådet i oktober. I løbet af året foretages der 3 budgetopfølgninger samt skøn over for-

ventet regnskab, som fremlægges til politisk godkendelse. Som afslutning på året udarbejdes der et regnskab inkl. en opgørelse over overførsler til det følgende år, som fremlægges til godkendelse i april måned året efter.

INDKØBSPOLITIKKEN

Randers Kommune køber årligt varer og tjenesteydelser for 2 mia. kr. Et indkøb i den størrelsesorden forpligter. Indkøbspolitikken besluttet i byrådet og fastlægger de overordnede rammer for indkøb i Randers Kommune. Den gældende indkøbspolitik indebærer en prioritering af, at forbruget skal være ansvarligt og bidrage til den bæredygtige omstilling i samfundet. Samtidig skal indkøbspolitikken sikre, at skatteborgernes penge bruges fornuftigt, og at beslutninger træffes ud fra sunde, økonomiske principper og rettidig omhu, så der kan frigøres økonomiske gevinster, der kan bruges på kommunens kerneydelser.

PERSONALEOMRÅDET I RANDERS KOMMUNE

Introduktion

Indenfor personaleområdet er der et løbende samarbejde mellem det politiske og det forvaltningsmæssige niveau. Økonomiudvalget er øverste personaleudvalg og afholder to møder om året med Randers Kommunes hovedudvalg, som består af tillidsrepræsentanter og arbejdsmiljørepræsentanter samt direktion. MED-udvalg i hele kommunen afgiver ligeledes kommentarer til det årlige budgetforslag. Ved hver ny byrådsperiode modtager byrådet en redegørelse for personaleområdet, som beskriver relevante data inden for medarbejderressourcer, rekruttering og arbejdsmiljø.

Personale- og ledelsespolitik

Indenfor personaleområdet er der politikker, organisering samt retningslinjer, som er med til at rammesætte samarbejdet omkring kerneopgaven. Personale- og ledelsespolitikken er den overordnede ramme, som beskriver, hvordan Randers Kommune ønsker at være en attraktiv arbejdsplads. Politikken udarbejdes af ledelsen sammen med medarbejderne og vedtages politisk. Det handler om at have en professionel rekruttering, så alle ansøgere bliver behandlet godt, og rette person besætter stillingen. Tage ansvar for uddannelse af fremtidens medarbejdere ved at ansætte elever, studerende og introducere nye generationer for vores fag.

Når vi ansætter nye medarbejdere i stillinger, skal der være en dybdegående introduktion, så de bliver en aktiv del af opgaven og fællesskabet. Vi er optaget af at være en fleksibel arbejdsplads så, vi tilgodeser medarbejdernes ønsker, så vidt det er muligt i forhold til driften. Vi vil gerne være en arbejdsplads, hvor der er plads til alle. Vi har fokus på strategisk og systematisk kompetenceudvikling, så medarbejdergruppens samlede kompetencefelt sikrer, at opgaverne bliver løst med den størst mulige kvalitet. Vi ønsker, at samarbejdet folder sig ud i det daglige mellem leder og medarbejdere. Vi har en MED-organisation, hvis fornemste opgave er at udvikle samarbejdet mellem ledelse og medarbejdere for at understøtte løsning af kerneopgaven.

Strategi for arbejdsmiljø

Inden for personaleområdet rammesætter 'Strategi for arbejdsmiljø' hvilke konkrete mål alle arbejdspladser skal arbejde med i deres lokale samarbejde. Første mål handler om en arbejdsplads med høj trivsel og fremmøde. For at understøtte dette mål besvarer alle medarbejdere en trivselsmåling hvert 3. år, hvor der arbejdes med konkrete handleplaner og initiativer. Sygefraværet og fremmøde følges tæt gennem data, og der er fælles rammer for samtaler mellem leder og medarbejdere. Andet mål handler om en tryk og stærk sikkerhedskultur, hvor der er et godt samarbejde med arbejdstilsynet, regler for håndtering af kemi og registrering af arbejdsulykker. Det tredje mål handler om et psykisk sundt og attraktivt arbejdsmiljø, hvor blandt andet belastende borgerkontakter imødekommes og forebygges. Her er 'Godt i Gang' et konkret sundhedstilbud til de ansatte, hvor der både er mulighed for individuelle samtaler, workshops på arbejdspladsen og håndtering af hændelser.

Organisering i MED- og arbejdsmiljø

Arbejdsmiljøet er organiseret i en enstrengt MED- og arbejdsmiljøorganisering forankret i den lokale MED-aftale for kommunen. På alle relevante ledelsesniveauer er der et MED-udvalg, hvor tillids- og medarbejderrepræsentanter (TR), Arbejdsmiljørepræsentanter (AMR) og ledelse mødes for at drøfte arbejds-, personale-, samarbejds- og arbejdsmiljøforhold på arbejdspladsen. Hver arbejdsplads har en arbejdsmiljøgruppe, jf. arbejdsmiljøloven, som består af AMR og ledelse, hvor der arbejdes med konkrete udfordringer i det lokale arbejdsmiljø. MED-systemet har udarbejdet retningslinjer for sygefravær, stress, chikane mv., som alle arbejdspladser drøfter og efterlever i et forebyggelsesperspektiv. Det øverste MED-niveau består af Hovedudvalget, som har kommunaldirektøren som formand. I dette udvalg mødes direktionen med fælles TR og udvalgte AMR 6 gange om året og drøfter rammerne for arbejdsmiljøet i Randers Kommune. Der er valg til MED og arbejdsmiljø hvert 2 år, og der sikres en kontinuerlig kompetenceudvikling af alle funktioner.

MILJØ- OG TEKNIKUDVALGET

Miljø- og teknikudvalget er et bredt favnende udvalg, der håndterer en bred vifte af sager fra vandhandleplaner til regulering af parkering. I det følgende vil der blive skitseret, typen af sager som forekommer oftest, hvilke projekter, der fylder samt hvilke politikker og strategier som er på udvalgsområdet.

For det første er udvalget er "ejer" af Ejendomsservice. Ejendomsservice har ansvaret for administration, drift, vedligehold og anlæg af de kommunale bygninger, samt grønt vedligehold og snerydning på udenomsarealer i umiddelbar tilknytning til bygningerne. I dette er der indeholdt alt fra almene vedligeholdesopgaver, til energirenovering og rengøring. Derudover er ejendomsservice også kommunens interne bygherrerådgiver.

Opgavefordelingen imellem ejendomsservice og de offentlige institutioner, som anvender bygningerne, det kan være skoler, plejecentre osv. bliver defineret via en såkaldt serviceleveranceaftale. Her bliver opgavefordelingen afklaret mellem de forskellige parter herunder hyppighed af service og serviceniveau.

Udvalget er ligeledes bygherre på en række større projekter som er forankret hos udvalget. Her iblandt kan der nævnes flodbyen, badesø på nordre fælled og klimabroen samt en lang række andre anlægsprojekter. Det indebærer, at udvalget står for bevilling af midler samt det løbende arbejde med valg ift. projekterne.

Generelt spænder miljø- og teknikudvalget over en bred opgaveportefølje, der strækker sig fra navngivning af veje, vedtagelse af energiprojekter til godkendelse af handleplaner for miljømål og godkendelse efter lov om varmeplanlægning. I den kommende afsnit forsøger vi at give en kort introduktion til nogle af de almindelige sagstyper, som forventeligt vil blive lagt frem til behandling i den kommende periode.

NATUR OG MILJØ

Skovrejsningsprojekter.

Som et led i kommunens skovrejsningsstrategi og klimaplan så arbejds der aktivt med igangsætning af større etableringsprojekter. Her tager udvalget stilling til de konkrete projekter. Skovrejsningen er med til at realisere Randers kommunes målsætning om klimaneutralitet, sikre drikkevand og større biodiversitet. I ultimo 25 behandlede udvalget en sag om et nyt skovrejsningsprojekt i Vilstrup, hvor kommunen sammen med Naturstyrelsen og Verdo er med til at etablere skov og natur på et 450 ha stort område, der skal være med til at sikre grundvandet i området.

Naturbeskyttelse.

Indenfor Natur og Miljø området er der en lang række opgaver ift. naturbeskyttelse, både ift. dyr, natur og fortidsminder en lang række af disse indsatser og projekter er omfattet af nati-

onale regler f.eks. habitatdirektiver og naturbeskyttelsesloven. Især Naturbeskyttelseslovens §3, regler vedr. Natura 2000 områder og bilag IV arter (sjældne dyrearter) fylder meget. En anden del af naturbeskyttelse er regulering af invasive arter såsom signalkrebs, samt regulering af f.eks. råger. Slutteligt er der en række beskyttelselinjer som der forholdes til. Det er især med nybyg eller lign. Her gør beskyttelselinjer som skovbyggelinje at markante landskabselementer og skovbrynnens naturværdi sikres samt at f.eks søer og fortidsminder beskyttes. Reglerne for disse linjer er reguleret i Naturbeskyttelsesloven.

Vandløbsregulativ

Der er en lang række regler når det kommer til regulering af vandløb. Herunder bestemmelser ift. vedligehold, vandføringsevne og sejladsregler. Der er udarbejdet regulativer for alle vandløbene som Randers kommune som myndighed er forpligtet til at overholde. Såfremt der ønskes ændringer skal der vedtaget nye regulativer for de specifikke vandløb. Der er f.eks. i 2025 udarbejdet et nyt regulativ for gudenåen på strækningen mellem Silkeborg og Randers.

Tillæg til spildevandplanen

Udvalget er myndighed overfor Vandmiljø Randers, det er således udvalget, der behandler sager, der vedrører ændringer ift. kommunens spildvandsforhold. Det kan være etablering af nye rørføringer, eller tilpasninger til det gamle. Det kan være, at der skal stilles krav til nedsivning. Alt hvad der omhandler ændringer i den vedtagede spildevandsplan skal ligeledes godkendes af udvalget.

Biodiversitet og klimaprojekter.

Der arbejdes med en bred portefølje af biodiversitets- og klimaprojekter i Randers kommune. Der arbejdes med etablering af lavbunds- og vådområder, naturgenopretningsprojekter, vandløbsprojekter og meget andet. Det er f.eks. projekter som etableringen af storkeengen som hører til her. Det er udvalget, der står for at udmønte afsatte midler i puljer på området og beslutte hvilke projekter der prioriteres i 2024 blev der udført naturpleje på bla. Paderup Mose for at øge diversiteten og der er ligeledes udarbejdet en række lavbundsprojekter.

Tilsyn med virksomheder og landbrug og miljøgodkendelser.

Udvalget er myndighed ift. landbrug og tilsyn med virksomheder ifm. overholdelse af bla. miljølovgivningen. I den forbindelse bliver udvalget præsenteret for sager, der omhandler miljøgodkendelser til virksomheder i Randers kommune. Det kan være i forbindelse med en nyetablering af en virksomhed eller en udvidelse af en allerede given miljøgodkendelse.

AFFALD

Udvalget er aftaleholder på affalds og genbrugområdet. Det indebærer, at der årligt gennemføres en dialog med genbrugspladserne, hvor der drøftes de nuværende indsatser indenfor genvanvendelse og forbrugsmønstre. Udvalget fastlægger serviceniveau på genbrugspladserne i Randers kommune. Det indebærer regulering af åbningstider, godken-

delse af ændring til praksis på området herunde registrering af kunder og lign. Senest har udvalget behandlet en sag om indførelse af nummerpladescannere for at lette det administrative arbejde med at registrere brugen af kommunens genbrugspladser.

Derudover behandler udvalget alle sager på affaldsområdet og indstiller forslag til byrådet i de tilfælde hvor beslutningskompetencen ikke er delegeret til udvalget. Det gør sig specifikt gældende for regulativer, affaldsgebyrer og den overordnede affaldsplan. Sagerne behandles dog først i miljø- og teknikudvalget.

VEJE OG TRAFIK

Skoleveje, cykelstier og vejprojekter.

De afsatte midler i budget skal prioriteres i løbet af det indeværende budget år. Det er udvalgets ansvar at prioritere i de sager, der bliver fremlagt. Prioritering af midler bunder i, at forvaltningen modtager en række ansøgninger til forbedring af skoleveje igennem året. Disse sager screenes og bliver derefter vurderet ift. muligheden for at realisere det, den trafikmæssige sikkerhed den vil bibringe og lign. På den baggrund prioriterer udvalget, hvilke midler som skal igangsættes.

For vejprojekterne fremsættes der projektforslag ud fra en pulje hvor udvalget bliver bedt om at prioritere de fremsatte forslag. Af sager der er behandlet på det seneste er f.eks. stibro i fårup og mulighed for indkørsels- og parkeringsforbud ved. Søndermarksskolen.

Navngivning af veje.

Ved oprettelse af nye veje, er det miljø- og teknikudvalget som godkender de nye navne. Der er i 2025 blevet udarbejdet et nyt administrationsgrundlag som sætter rammerne for udarbejdelsen af vejnavne. Forvaltningen udarbejder forslag i tilfælde af nye områder i samarbejde med udvikler og fremsætter derefter forslag til udvalget. Derudover er det også udvalget som er ansvarlig for ændre allerede eksisterende vejnavne.

Vintertjeneste

Randers kommune er ansvarlig for den såkaldte vintertjeneste på kommunale veje, stier og pladser i kommunen. Det indebærer rydning og saltning af føromtalte områder. Der bliver årligt lavet en orienteringssag om det konkrete arbejde med vintertjeneste samt hvorvidt ru-terne som vedligeholdes udbydes eller håndteres internt. For nuværende er den en blandning.

Parkeringsregulering

Arbejdet med parkering og parkeringspladser fylder meget i Randers. Randers kommune er ansvarlig for de kommunale parkeringspladser og i den forbindelse at kontrollere pladserne. Udvalget regulerer de forhold som er gældende på de kommunale parkeringspladser. Det kan være tidsperioden som der må parkeres på kommunale p-pladser om der ønskes særlig perioder, hvor reglerne er ændret f.eks. juleparkering hvor et flertal i udvalget har besluttet at der skal være 3 timers gratis parkering i juleperioden.

Investeringer i busstrafik

Randers kommunes kontrakter og samarbejde med midttrafik er organiseret under miljø- og teknikudvalget. Hvert år skal udvalget behandle køreplanen for de kommende år. Her bliver ændringsforslag til lokalbuskøreplaner præsenteres og udvalget skal dermed tage stilling til om de kan godkendes. Derudover er det udvalget der beslutter, hvis der ønskes ændringer til køreplanerne og i tilfælde af der er behov for ændringer til de nuværende forhold.

ENERGI

Miljø- og teknikudvalget er det besluttende udvalg ift. ændring i varmforsyningsplanen, det kan være at der ønskes etablering af fjernvarme i et område hvor der indtil da har været en anden forsyningsform. Forvaltningen modtager ansøger fra lokale fjernvarmeværker og indstiller derefter til udvalget, hvorvidt det er muligt og hvilke konsekvenser det vil have for beboerne i området.

POLITIKKER/STRATEGIER

Klima-, Natur- og Miljøpolitik

På miljø- og teknikudvalget er der en overordnet politik som sætter retningen for arbejdet på området. Det er Klima-, Natur-, og miljøpolitikken. Den senest Klima-, Natur-, og Miljøpolitik er vedtaget i ultimo 2025. I politikken sættes retningen for arbejdet på området for de kommende fire år. Politikken er forankret i de planetære grænser og sætte fokus på mål-

sætninger, som kan understøtte at kommunen holder sig inden for de planetære grænser. Klima-, Natur-, og Miljøpolitikken er forankret i de planetære grænser og skal sætte målsætningerne, for hvordan kommunen skal bidrage til at de planetære grænser ikke overskrides yderligere. Den sætter sammentidig retningen for hvordan Randers kommune kan modarbejde den negative udvikling i vores natur, og prøve at sætte en mere bæredygtig dagsorden, hvor der tages hånd om vores natur, vandløb og skove.

Overskredne planetære grænser

- Forurening med miljøfremmede stoffer
- Klima (CO₂ koncentration og stråling)
- Biodiversitet
- Arealanvendelse
- Ferskvandsforbrug
- Udslip af fosfor og kvælstof

I planen er der udarbejdet konkrete målsætninger indenfor, hver af de 6 planetære grænser, som pt. overskrides på globalt niveau. Målsætningerne er forankret lokalt, så der er fokus på hvad vi kan gøre i Randers kommune.

Klimaplan

Klimaplanen er udmøntning af den Klima-, Natur- og Miljøpolitik som byrådet har vedtaget. Hvor Klima-, Natur-, og Miljøpolitikken sætter rammen så udpeges der i Klimaplanen konkrete indsatser. Med de konkrete indsatser er der en forventning om, at det vil føre til en mærkbar reduktion, hvis forslagene realiseres og nå byrådets mål om at Randers kommune som organisation er CO₂ neutrale i 2035. Klimaplanen er en storstilet plan, som indeholder et fokus på, at alle i Randers kommune skal bidrage. Alle udvalg, borgere, foreningslivet og det private erhvervsliv er inddraget for at sikre input fra så mange forskellige mennesker og sektorer.

Målsætningen med klimaplanen er at sætte konkrete mål for hvordan Randers kommune bla. nedbringer deres CO₂ udledning, klimasikre Randers by og bliver selvforsynende med energi. Målet er, at Randers kommune som helhed er CO₂ neutral i 2045. Det kræver en bred inddragelse af borgere, virksomheder og interesseorganisationer og en stor indsats fra kommunen både ift. selv at omstille sig men også hjælpe andre med udvikle sig i en mere bæredygtig retning.

Der er i planen fokus på ikke blot de klimamæssige udfordringer, som vil medbringe højere vandstande, oversvømmelser og stigende temperaturer, men også hvordan det vil påvirke særlige grupper. Særligt ældre og lavindkomstfamilier vil være udsatte, da de har færrest ressourcer til klimasikring og køling. Kommunen vil derudover også stå overfor stigende udgifter til klimatilpasning, beredskab og sundhed. Slutteligt står Randers kommune overfor en stor opgave, med at klimasikre ikke blot Randers by men hele oplandet. Hvad enten der er tale om vandhåndtering, renovering af boliger og institutioner eller sikring af kritisk infrastruktur. Med klimaplanen er der en køreplan, for hvordan vi kommer et stykke af vejen. Planen skal revideres om 4 år igen.

Mange af de tiltag, som er beskrevet i klimaplanen hører hjemme under miljø- og teknikudvalgets område. Det drejer sig om transport, energifællesskaber og klimasikring samt meget andet.

Energistrategi

Randers byråd vedtog d. 31. marts 2025 "Energistrategi Randers". Energistrategien sætter retningen for udbygningen af den vedvarende energi i Randers kommune. Den fastsætter en række principper, som skal skabe fundamentet for, hvordan den vedvarende energi skal udbygges også med et langtidssigtet planlægningsperspektiv. I strategien sættes rammerne for hvordan Randers kommune kan opnå at blive selvforsynende med energi og klimaneutrale i 2045.

Parkeringsstrategi

Parkeringsstrategien er udarbejdet med baggrund i parkeringsmulighederne på daværende tidspunkt og har til hensigt at undersøge en række tiltag, der støtter udviklingen i midtbyen. Som en del af parkeringsstrategien er der blandt andet blevet inført et P-infosystem, så det fremgår hvor og hvor mange p-pladser, som er tilgængelige. Derudover arbejdes der på en strategi for p-huse i Randers og for at styrke beboerparkering.

STORE PROJEKTER/PLANER

Spildevandsplanen

Forvaltningen er i gang med at revidere den nuværende spildevandsplan. Det sker med henblik på at lave en opdateret spildevandsplan med fokus på bæredygtig spildevandsforsyning. Revision skal endvidere sikre at vandhåndteringen i Randers kommune bliver tilpasset til følgende:

- Skærpede miljøkrav, som følge af ændret praksis ved administration af udledninger
- Byudviklingen i og omkring midtbyen.
- Igangværende og forestående klimaudfordringer

Der skal derudover også fastlægges rammer for og krav til spildevandshåndtering i kommunen. Visionen med planen er at sikre, at der fremadrettet ikke må ske en negativ påvirkning af målsatte vandområder, at der skabes en bæredygtig spildevandsforsyning i Randers kommune og både nye og eksisterende byområder tilpasses klimaudfordringerne. Randers kommune er ligeledes myndighed overfor Vandmiljø Randers, så deres projekter bliver behandlet af udvalget, såfremt de påvirker spildevandsplanen eller relevant lovgivning.

Arbejdet med den nye spildevandsplan er sat i gang, hvor de strategiske målsætningerne er blevet fastsat. Arbejdet med at udarbejde konkrete indsatser og mål pågår stadig og vil blive en del af arbejdet i miljø- og teknikudvalget i den kommende byrådsperiode.

Klimabroen

Randers by ligger smuk placeret ved gudenåen løber ud i Randers fjord. Det giver en lang række rekreative, naturmæssige og erhvervsmæssige muligheder for byen og kommunen.

Det bidrager dog også med en stor risiko for oversvømmelse. Konkret er Randers by et af de ti mest udsatte områder i Danmark ift. risiko for oversvømmelse. Det er derfor stillet et nationalt krav om, at der laves en plan for, hvordan man klimatilpasser og sikrer Randers by fremadrettet. Byrådet har derfor vedtaget opførelsen af Klimabroen. Klimabroen er løsningen på at håndtere evt. oversvømmelser fra kattegat i samarbejde med klimabåndet. Først og fremmest er Klimabroen som en del af Klimabåndet med til at sikre Randers midtby mod oversvømmelser ved stormflod. Klimabroen etableres på en dæmning på tværs af det nordlige havnebassin. Dæmningen holder vandstanden lav inde i havnebassinet under en stormflod. Uden dæmningen ville det være nødvendigt med en højvandsmur hele vejen rundt langs kajkanten, hvilket ville bremse adgangen til vandet.

Samtidig er dæmningen også en løsning på problemet med at håndtere regnvand fra byen, mens vandstanden står højt i Randers Fjord. Hvis det regner kraftigt, mens der er forhøjet vandstand, kan regnvandet løbe ud i havnebassinet, fordi dæmningen gør, at vandstanden i havnebassinet ikke stiger under stormflod. Når vandstanden falder efter stormflod, åbnes slusen. Dæmningen bliver 160 meter lang.

Klimabroen skal samtidig bidrage til at løse de trafikale udfordringer, der er ved Randers Bro. Randers bro er i forvejen stærkt belastet og det fører til køer og meget spild tid for de trafikkerende. Der forventes at være en stigning i antallet af trafikanter på broen over de kommende år og det er derfor nødvendigt at aflaste. Det hjælper klimabroen med.

Der har været afholdt en længere debat om Klimabroen over Randers Fjord som har fundet sted i perioden fra den 4. januar 2024 til 22. februar 2024, hvor forvaltningen modtog i alt 72 idéer og forslag. Undervejs i debatten var der også borgermøder, og det er nogle af de emner, som var fremme på borgermøderne og som også fremgår af de indkommende idéer og forslag, der nu skal undersøges nærmere. Dette arbejde er blevet påbegyndt. Der er bla. lavet undersøgelser af trafikken i dronningborg og evt. scenarier for lystbådehavnen.

Over de kommende år er der en lang række opgaver som skal udføres. De overordnet er som følger

- Udarbejdelse af detaljeret planlægning (Kommuneplantillæg og lokalplan mv.)
- Projektering inkl. valg af design og tekniske løsninger
- Indhentning af tilladelser og miljøkonsekvensvurdering (VVM)
- EU-udbud på anlægsprojektet
- Udførelse af anlægsprojektet
- Indvielse af Klimabroen.

Badesø på nordre fælled.

Badesøen på nordre fælled er et spændende projekt, som skal være med til at skabe nye bade- og friluftsoplevelser i Randers kommune. Nordre fælled er et tidligere militært øvelse-områder, i den nordlige del af Randers by. Området har været under udvikling de seneste år, med etablering af bålhytter, shelters og stisystemer. Ambitionen med Badesøen er, at skabe en attraktiv og naturnær bademulighed i Randers by og styrke de natur- og friluftsområder

der er på. Det skal derudover også være med til at etablere et sammenhængende landskab, hvor der er plads til friluftsoplevelser og samtidig skaber nye rammer for fællesskaber og aktiviteter. Konkret omfatter projektet etableringen af en badesø på 6 ha., som er 6 meter dyb. Badesøen vil blive fyldt med rent og klart vand fra en ny vandboring på fælleden. Der vil derudover blive etableret sauna, omklædning, et fællesskabshus og nye aktiviteter, der udnytter de samlet 200.000 m³ jord.

Projektet har været i gang siden 2023, hvor flere fonde gav tilsagn om støtte til projektet. Der er samlet en økonomi på 59 mio. kr. til projektet, hvor kommunen selv skal finansiere 10 mio. kr. Udbudsprocessen for totalrådgivningen forventes igangsat i primo 2026 og det forventes, at der vil ligge et dispositionsforslag færdig i slutningen af 2027.

RANDERS